

Verneplan for skog

Tilråding om vern av Verpelva naturreservat i Tønsberg kommune

Gråorskog langs Verpelva

Foto: Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

August 2021

INNHOOLD

1. Forslag.....	3
2. Hjemmelsgrunnlag.....	3
3. Verneverdier.....	4
4. Andre interesser.....	5
5. Trusler mot verneverdiene.....	5
6. Saksbehandling.....	5
7. Viktige endringer under behandlingen av verneplanen.....	6
8. Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser.....	6
9. Lokal og sentral høring.....	6
9.1. Generelle merknader ved lokal og sentral høring.....	7
9.2. Statsforvalterens kommentarer til uttalelsene og tilråding.....	10

Vedlegg:

1. Forslag til forskrift for Verpelva naturreservat.....	12
--	----

Kart over Verpelva naturreservat ligger som eget vedlegg.

1. Forslag

Statsforvalteren legger med dette fram forslag om vern i medhold av naturmangfoldloven på privat grunn i Tønsberg kommune i Vestfold og Telemark fylke. Tilrådingen omfatter forslag om vern av Verpelva naturreservat. Forslaget til vern er basert på ordningen med frivillig vern av skog.

Området som foreslås vernet er:

Navn	Gnr./bnr.	Kommune	Areal i daa	Verneverdi
Verpelva naturreservat	334/2, 334/3, 462/1, 462/2	Tønsberg	443	Nasjonal (***)

2. Hjemmelsgrunnlag

Området foreslås vernet som naturreservat i medhold av lov av 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier i §§ 35 til 39. Generelle mål for områdevern følger av naturmangfoldlovens § 33. Formålet med det enkelte verneområdet må imidlertid beskrives konkret og knyttes opp mot vilkårene som gjelder for den enkelte vernekategori i §§ 36 og 37. Naturreservat er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven.

Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfoldlovens § 37, som lyder slik:

- ” Som naturreservat kan vernes områder som*
- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,*
 - b) representerer en bestemt type natur,*
 - c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,*
 - d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller*
 - e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.*

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingsiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingsiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdetets skjøtsel.”

Vurdering i forhold til naturmangfoldlovens kap. II

Med hensyn til kunnskapsgrunnlaget (jf. § 8 i nml.), så foreligger det god dokumentasjon av naturtyper i området, jf. omtalen i kap. 3 Verneverdier. Restriksjonene på inngrep og tiltak som innføres med verneforskriftene vil beskytte verneverdiene, og den bruken som tillates videreført vil etter vår vurdering ha liten negativ virkning på dem. Effekten av vernet på verneverdiene og naturmangfoldet vil derfor være positiv. Prinsippene i §§ 9-12 framstår dermed ikke som relevante i saken.

3. Verneverdier

Et vern av det foreslåtte området vil sikre arealer med store verneverdier, jf. også formålsbeskrivelsene nedenfor. Området gis nasjonal verdi (***) verneverdi basert på naturfaglig registrering av fra området. Kartlegging ble foretatt i området i 2019 i forbindelse med kartlegging av fuktskog i Vestfold og Telemark (NINA Rapport 1840). Området er en del av et større område (1484 dekar) som ble gitt verdi 6 dvs. nasjonalt verdifullt og svært viktig, og er blant de mest interessante almeskogsmiljøene i landet.

Området ligger i en grunn, nord – sørgående elvedal, med svake ravinedaler langs begge sider av elva. Ifølge rapporten betegnes det meste av skogen som eldre og gammel skog, men det er noe variasjon i eldre og nyere påvirkning. Høyproduktiv lavlandsskog i til dels fuktige miljøer betyr raskere omløp og at trærne raskere når biologisk høy alder (80-120 år).

Innenfor tilbudte skogareal er det registrert mange rødlistearter og flere funn over mange år. Alm (VU), ask (VU), fagervoksskinn (EN), almeskinn (VU), almebroddsopp (VU), almekullsopp (NT), kastanjestilkjuka (VU), skrukkeøre (NT), bølgekjuka (NT), gul snyltekjuka (VU), klosterlav (NT), svøpfellmose (VU), kjempebillebark (NT), ferskepote (EN – trolig innenfor området), knollstilkjuka (NT), eikegreinkjuka (NT), eikedynekjuka (VU), fagerkjuka (NT), klengekjuka (VU), rosakjotriske (VU), bleikdoggnål (NT), bleik kraterlav (VU), svartsonekjuka (NT), svøpfellmose (VU). Hønsehauk (NT) og vepsevåk (NT) er registrert i eller nær lokaliteten.

Det er kartlagt naturtypen *Rik edellauvskog* med utforming *Gråor- almeskog* av svært viktig verdi (A-verdi) på 115 dekar. Av rødlista naturtyper inngår *Frisk rik edellauvskog* (NT) og *Kildeedelløvskog* (VU). Det er kartlagt naturtypen *Gammel edellauvskog* med utforming *Gammel bøkeskog* av svært viktig verdi (A- verdi) på 163 dekar. Det er kartlagt naturtypen *Rik sumpskog, kildeskog og strandskog* av svært viktig verdi (A – verdi) på 20,5 dekar.

Verpelva dekker inn flere skogvernangler (Framstad et al. 2017). Hele arealet bidrar til den generelle mangelen hva gjelder lavlandsskog og høyere boniteter. Området oppnår høy grad av mangeloppfyllelse for naturtypene bøkeskog, rik edelløvskog, rik sumpskog og kilde og strandskog («mangelnaturtyper» i Vestfold). Den totale mangeloppfyllelsen vurderes som høy.

Formål med fredningen

Formålet med naturreservatet er å bevare deler av en nasjonalt viktig ravinedal med rik edelløvskog, rik sumpskog, kildeskog og strandskog, samt gammel granskog i lavlandet, med de naturlig forekommende arter, naturtyper og økologiske prosesser.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av forekomster av sjeldne og trua arter og naturtyper.

Etter Statsforvalterens vurdering tilfredsstiller området kravene som naturmangfoldlovens § 37 setter for områder som kan vernes som naturreservat.

4. Andre interesser

Planstatus for området

Arealene er avsatt til LNF-område i kommuneplanens arealdel.

5. Trusler mot verneverdiene

Skogsdrift vil være en trussel mot verneverdiene. Ferdsel og beiting anses ikke å være noe trussel i området i dag. Det er et mindre område gjerda inn til beite for frilandsgris på gbnr. 462/1. Pågående aktivitet med gris innenfor tilbudte areal anses uproblematisk, men dersom det på sikt er ønskelig med større utvidelser av grisebeite med stort beitetrykk i skogen, må det skje i dialog med forvaltningsmyndigheten i forhold til bevaring av naturverdiene.

6. Saksbehandling

Bakgrunn

Meld. St. 14 (2015 – 2016) *Natur for livet* legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder økt frivillig skogvern. Under behandlingen av meldingen ba Stortinget regjeringen sette mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 % av skogarealet i landet. Naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i skogvernarbeidet er «*Evaluering av skogvernet i Norge*», NINA rapport 54/2002 og «*Naturfaglig evaluering av norske verneområder*», NINA rapport 535/2010.

Ved frivillig skogvern gir grunneierne Statsforvalteren tilbud om vern av aktuelle områder. Det blir foretatt naturfaglige registreringer og utarbeidet skogtakster for de områdene der det er behov for det. På grunnlag av tilbud og de naturfaglige registreringene utarbeider Statsforvalteren forslag til avgrensning av verneområdet. På grunnlag av tilbud og mal for verneforskrift for naturreservater utarbeider Statsforvalteren forslag til verneforskrift som blir oversendt grunneierne for kommentarer. Miljødirektoratet oppnevner en skogsakkyndig som får i mandat å forhandle med grunneierne eller grunneiernes representant. Ved enighet blir det utarbeidet avtale der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensning av verneområdet blir avklart.

Det vanlige er at når staten og grunneier er enige om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven. Etter avtale med grunneier kan melding og høring av verneforslag likevel gjennomføres før avtale er signert. Fra avtaletidspunkt og fram til vernevedtak gjelder en vederlagsordning. Utbetaling av erstatningsbeløp skjer når vernevedtak er fattet.

Konkret om området

Tilbud om frivillig vern av Verpelva naturreservat ble mottatt fra grunneierne 29.5.2020. Forhandlinger om erstatning er ikke fullført og det er ikke inngått endelig avtale mellom partene.

Meldingsfasen

Formell oppstart på verneplanarbeidet ble meldt 2.11.2020 med frist 11.12.2020. Innkomne merknader ble nærmere kommentert i høringsdokumentet og tas også med i tilrådingen.

Høringsfasen

I samsvar med naturmangfoldloven og saksbehandlingsreglene til denne om opprettelse av verneområder, jf. veileder M 481 | 2016 fra Miljødirektoratet, sendte Statsforvalteren forslaget til vern ut på høring 21.12.2020, med frist 25.2.2021. Det ble foretatt en felles lokal og sentral høring. Ved fristens utløp var det kommet inn 2 uttalelser til lokal høring og 4 uttalelser til sentral høring.

Videre saksgang

Statsforvalteren sender nå, på bakgrunn av høringsdokumentet og innkomne uttalelser, tilråding om vern til Miljødirektoratet.

Miljødirektoratet fremmer saken for Klima- og miljødepartementet som deretter vil forberede saken og legge fram forslag om vernevedtak for Kongen i statsråd. Etter vernevedtak ved kgl.res. vil erstatningen i tråd med avtalen bli utbetalt av Miljødirektoratet. Statsforvalteren får deretter vanligvis i oppdrag å gjøre vedtaket kjent og sørge for at naturreservatet blir forsvarlig merket og skiltet. Dette gjøres normalt av jordskifteretten som etter begjæring fra Statsforvalteren oppretter sak om grensegang for området.

7. Viktige endringer under behandlingen av verneplanen

Det er i tråd med høringsuttalelser og en grunneiers ønske foretatt enkelte endringer av vernegrensene for området etter høring. Det har vært behov for grensejustering langs fylkesveien for å ivareta Fylkeskommunens veiinteresser. Grunneier med gbnr. 462/1 har ønsket å innlemme noe mer skogareal nord på eiendommen, og ta ut et areal sørøst på eiendommen. På samme eiendom var det i høringa tatt ut et areal rundt gapahuk, men det inngår nå i arealet. Der grensa går mot jordekanter er den trukket 3-4 meter inn. Samlet har disse endringene medført at arealet har endret seg fra 445 dekar til 443 dekar. Endringene er markert i vedlagte vernekart.

Det foreslås også enkelte endringer i forskriften etter innspill i høringen. Endringene står i kursiv. Det er bestemmelser for vegetasjonsrydding rundt gapahuk, samt vedlikehold, vegetasjonsrydding o.l. for bruk av fylkesveien.

8. Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser

Det er etter Statsforvalterens vurdering ikke behov for forvaltningsplan for det nye reservatet. Vi anser oppsynsbehovet for å være lite.

9. Lokal og sentral høring

Verneplanen ble sendt på lokal høring til grunneierne, Tønsberg kommune, til Vestfold og Telemark fylkeskommune, samt til følgende lokale og regionale lag, organisasjoner og etater:

Naturvernforbundet i Tønsberg og Færder, Tønsberg og Omegns Turistforening, Tønsberg og Omegns JFF, Tønsberg soppforening v/Per Marstad, Tønsberg og Omegns Botaniske Selskap v/Tore Gjelås, Forum for natur og friluftsliv i Vestfold, Naturvernforbundet i Vestfold, NJFF Vestfold, NOF Vestfold, Vestfold og Telemark orienteringskrets, Statens Vegvesen Region

Sør, Norges Vassdrags – og energidirektorat Region Sør, Skagerak Energi AS, Skagerak Nett, Vestfold Bonde- og småbrukarlag, Vestfold Bondelag og Vestfold Sau og Geit.

Verneplanen ble sendt på sentral høring til:

AVINOR AS, Bane NOR SF, Den Norske Turistforening, Direktoratet for kulturminneforvaltning, Direktoratet for mineralforvaltning, Forsvarsbygg, Friluftsrådernes Landsforbund, Institutt for biovitenskap - Universitetet i Oslo, Kommunenes sentralforbund, Landbruksdirektoratet, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, Naturvernforbundet, NHO Reiseliv, Norges Bondelag, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges Handikapforbund, Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges Luftsportsforbund, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk Friluftsliv, Norsk institutt for bioøkonomi, Norsk institutt for naturforskning, Norsk Organisasjon for terrengsykling, Norsk Orkideforening, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, NORSKOG, NSB hovedadm., NTNU Fakultetet for naturvitenskap og teknologi, NTNU Ringve botaniske have, NTNU Vitenskapsmuseet, SABIMA, Språkrådet, Statens Kartverk, Statkraft SF, Statnett SF, Universitetets naturhistoriske museer og botanisk hage, Vegdirektoratet og WWF-Norge.

9.1. Generelle merknader til meldingsfasen og ved lokal og sentral høring

Innkommne merknader til meldingsfasen:

Formell oppstart på verneplanarbeidet ble meldt 2.11.2020. Det kom inn følgende merknader:

BaneNor (brev av 6.11.2020) uttaler følgende:

”De aktuelle områdene kommer ikke i konflikt med jernbanens interesser. Vi har ingen merknader til planarbeidet”.

Språkrådet (brev av 6.11.2020) uttaler følgende angående navnet Verpelva:

”Ingen merknader. Namnet er dekkende for området, og Verpelva er einaste godkjente skrivemåte for naturnamnet i Sentralt stadnamnregister (SSR)”.

Landbruksdirektoratet (brev av 9.11.2020) uttaler følgende:

”Som høringsinstans for forslag til opprettelse av nye naturreservat, ønsker vi å gi noen generelle innspill til verneprosessen.

Grundige områdebeskrivelser

Av høringsdokumentene må det tydelig fremkomme om og i tilfelle hvordan det aktuelle området nyttes i landbrukssammenheng. Dersom det er landbrukshensyn i området som ikke ivaretas i utkast til forskrift, ber vi om at det begrunnes i høringsdokumentene. Typiske landbruksinteresser kan være (listen er ikke uttømmende):

- o Skogsbilvei som er nødvedig for skogbruk på bakenforliggende arealer*
- o Traktorvei i forbindelse med jordbruk*
- o Støl/seterområde*
- o Beite*
- o Reindrift*

Utforming av forskrift

Dersom det går veier/ferdselsårer gjennom verneområdet, må Fylkesmannen vurdere om

det kan gis bestemmelser om merking, rydding og vedlikehold av disse. Det bør legges til rette for drift og vedlikehold av eventuelle støl-/seterområder og åpnes for andre tekniske tiltak som bidrar til en landbruksmessig utnyttelse av området. Dersom slike tiltak ikke er ønskelig innenfor verneområdet, må det gis en faglig begrunnelse for dette i høringsdokumentene.

Beitebruk vil være aktuelt i mange området som foreslås vernet som naturreservat. Det bør derfor vurderes om forskriften kan åpne for dette. Hvis ikke, må det redegjøres for hvorfor i høringsdokumentene. Dersom det åpnes for beiting i området bør det også utarbeides bestemmelser for utsetting av saltsteiner og oppføring /vedlikehold av gjerder og sanketrøer.

For alle tiltakene over må det vurderes om det kan gis bestemmelser om motorferdsel i forbindelse med tiltakene. Det bør gis generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i forbindelse med uttransportering av syke og skadde bufe.

Vi forutsetter at Fylkesmannens landbruks- og reindriftsansvarlig kompetanse involveres i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også være nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltningen i arbeidet.”

Larvik og Omegns Turistforening (e-post av 1.12.2020) uttaler følgende:

”Vi viser til denne meldingen om oppstart – frivillig vern av skog. Vi synes dette er positivt og ønsker Fylkesmannen lykke til i det videre arbeidet”.

Norges vassdrags- og energidirektorat (brev av 2.12.2020) uttaler følgende:

”NVE har sett gjennom meldingen for de foreslåtte verneområdene med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m. Det er ingen konflikter knyttet til vern av områdene Verpelva, Bjerke og Barlindknuten”.

Direktoratet for mineralforvaltning (brev av 10.12.2020) har ingen merknader til området Verpelva.

Innkommne merknader til høringen:

BaneNor (brev av 5.1.2021) uttaler følgende:

«Verneplanområdet berører ikke jernbanens interesser og vi har derfor ingen merknader.»

Forsvarsbygg (brev av 14.1.2021) uttaler følgende:

«Vi viser til høring av verneplan for Bakke, Bjerke og Verpedal i Tønsberg og Larvik kommuner.

Forsvarsbygg uttaler seg i slike saker med tanke på å ivareta Forsvarssektorens arealbruksinteresser i saker som behandles etter plan- og bygningsloven, naturmangfoldloven, m.m.

De aktuelle verneområdene er i høringsdokumentene presentert med egne verneforskrifter. Av verneforskriftene finner Forsvarsbygg at Forsvarets interesser er tilstrekkelig ivaretatt.

Forsvarsbygg har ingen ytterligere bemerkninger til verneforslaga.»

Norges vassdrags- og energidirektorat (brev av 19.2.2021) uttaler følgende:

«Vi viser til melding om høring av verneplan for nye områder for frivillig vern av skog i kommunene Tønsberg og Larvik.

NVE har sett gjennom meldingen for de foreslåtte verneområdene med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m.

□ NVE har tidligere uttalt seg under oppstartsmeldingen for de tre verneområdene. Så langt vi kjenner til er det ingen konflikter knyttet til vern av Bjerke naturreservat og Verpelva naturreservat.

Direktoratet for mineralforvaltning (brev av 23.2.2021) uttaler følgende:

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 21. desember 2020.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnytting av mineralske ressurser, og skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i plan-, utbyggings- og verneprosesser.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster båndlegges av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Om saken

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har lagt ut tre forslag til verneområder for frivillig vern av skogsareal. De tre områdene ønskes vernet som naturvernområder; Bakke og Bjerke i Larvik, Verpelva i Tønsberg.

Uttalelse fra DMF

DMF gav uttalelse til oppstart av verneprosessen pr 10.12.2020. Vi hadde ikke merknad til oppstart for Bjerke og Verpelva verneområder».

Vestfold og Telemark fylkeskommune (brev av 25.2.2021) uttaler følgende:

«Vestfold og Telemark fylkeskommune viser til høringsinvitasjon fra Statsforvalteren av 21. desember 2020. Fylkeskommunen har ingen merknader til verneplanen foruten det som vedrører samferdsel.

Det kan se ut til at verneområdet er satt helt inn til vår eiendom langs fv. 306 Hengsrudveien. Den foreslåtte vernebestemmelsen vil gjøre vårt drift- og vedlikehold for denne vegen utfordrende, samtidig som det legger en begrensning på en eventuell oppgradering av vegen.

Vi mener derfor at vernegrensen som minimum blir satt som minimum 15 meter fra eiendomsgrensen. Vi tenker at denne avstanden vil kunne gjøre det mulig å foreta felling av trær som står i fare for å falle inn over vegbanen og dermed ivareta vårt trafikksikkerhetsansva»r.

Tønsberg kommune (brev av 25.2.2021) uttaler følgende:

«Kommunen viser til høringsinvitasjon fra Statsforvalteren av 21.12.20.

Området som foreslås vernet viser seg å inneha verne kvaliteter på nasjonalt nivå, og kommunen har med interesse registrert at området i en grundig fylkeskartlegging av fukt skoger kom helt på topp.

Området berører tre landbrukseiendommer og er på i alt 445 daa. Området består av skog, elv og våtmark. Det planlagte verneområdet vil grense mot Hengsrudveien fv. 306 (Vestfold og Telemark fylkeskommune) i vest og nord. Mot øst vil avgrensingen være mot dyrket mark. I sør mot andre skogarealer.

Landbrukshensyn:

For landbruksinteressene er det viktig at verneforskriften åpner for en skjøtsel av kantsonen mot dyrket mark. Det er ca 1500 m hvor reservat vil grense mot dyrket mark. Dersom ikke denne sonen kan forvaltes, vil trærne etter hvert strekke seg innover dyrket mark som igjen medfører at produktive jordbruksarealer går ut av produksjon. I § 7 er det åpnet for at grunneier kan søke om dispensasjon: Nødvendig beskjæring eller hogst av trær eller annen vegetasjon som skygger for innmark, eller hindrer maskinbruk for jordbruksdrift. Kommunen mener det hadde vært en bedre løsning at vernegrensen ble trukket 5-10 m inn i kantsonen slik at grunneierne hadde sluppet å søke dispensasjon for det som er en nødvendig vedlikehold. I denne sonen kan det også ligge avskjæringsgrøfter som må vedlikeholdes om de skal ha virkning. Siden terrenget heller ned mot verneområdet er det mest realistisk er det er rørutløp fra jordbruksdrenering i kantsonen. Det er vanlig at det forekommer erosjon rundt slike, og det må være tillatt å utbedre og vedlikeholde disse.

Vi ser at verneforskriften § 7 åpner for uthogst av plantefelt av gran. Det er klokt å kunne ta ut verdiene av skjøttet granskog, og plantematerialet er ofte av utenlandsk proveniens. Det er særlig i nord det er plantefelt.

Samferdsel:

Det er viktig for kommunen at verneområdet ikke begrenser muligheten for at fv 306 Hengsrudveien kan oppgraderes og vedlikeholdes inn i framtiden. I dag ser det ut til at verneområdet er satt helt inn til eiendommen til fylkeskommunen. Dette tror vi ikke er klokt, da det innenfor denne eiendomsgrensen neppe er tatt høyde for framtidige oppgraderinger. Vernegrensen bør settes minimum 15 m fra eiendomsgrensen, og dette vil også lette drifta av veien ved at store trær langs veien kan hogges før de går over fylkesveien i en storm».

9.2 Statsforvalterens kommentarer til uttalelsene og tilråding

Fylkeskommunens og kommunens innspill om å legge vernegrensa minst 15 meter fra fylkesveien er delvis tatt inn i vernekartet. I samråd med fylkeskommunen er veien der lia er brattest i øst lagt 5 meter inn for veien, siden 15 meter ville medføre at grensa kom langt ned i lisa. For å sikre at normalt vedlikehold og nødvendig vegetasjonsrydding langs veien er ivaretatt, er det tatt inn bestemmelser i verneforskriften som skal sikre dette. Eventuelt behov for reparasjon av skader på veg og vegoppbygging er også tatt inn i bestemmelsene, dersom det skulle skje en utgliding i det bratte terrenget, og fylkeskommunen må inn i verneområdet for å reparere skadene og bygge opp vegen igjen. Disse bestemmelsene er lagt inn som direkte unntak.

Kommunen anbefaler å legge grensa 5-10 meter fra jordekanter. Vernegrensa er lagt 3-4 meter inn for jordekanter i forslaget til vernekart og vi mener at det, i tillegg til bestemmelsen i forskriften om vegetasjonsrydding, bør være tilstrekkelig for å ivareta landbruksinteressene. Ved å legge grensa 5-10 meter inn blir det et unødig stort areal som tas ut av verneforslaget. Vi har hatt en befaring med grunneierne med tanke på dette.

Øvrige uttalelser tas til etterretning.

Konklusjon

Statsforvalteren anbefaler at området blir vernet som naturreservat med verneforskrift og avgrensning som i høringsforslaget, med de tillegg/endringsforslag som kom inn i forbindelse med høringen. Endringene er vist i kursiv i verneforskriften og markert i vernekartet.

Vedlegg 1

Endringer i kursiv

Forslag til forskrift om vern av Verpelva naturreservat i Tønsberg kommune i Vestfold og Telemark fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon ... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima – og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare deler av en nasjonalt viktig ravinedal med rik edelløvsskog, rik sumpskog, kildeskog og strandskog, samt gammel granskog i lavlandet, med de naturlig forekommende arter, naturtyper og økologiske prosesser.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av forekomster av sjeldne og trua arter og naturtyper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle disse.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
334/2, 334/3, 462/1, 462/2, i Tønsberg kommune.

Naturreservatet dekker et areal på ca. 443 dekar.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:5000 datert Klima- og miljødepartementet...

De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Tønsberg kommune, hos Fylkesmannen i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av

avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Beiting.
- d) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- e) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- g) Vedlikehold av eksisterende stier og traktorveier, samt andre anlegg og innretninger derav gjerder og gapahuk, i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- h) Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- i) *Vegetasjonsrydding og skjøtsel i en sone på 15 meter rundt gapahuk på gnr./bnr. 462/1.*
- j) *Nødvendig beskjæring eller felling av trær og annen vegetasjon som kan utgjøre en fare langs fv. 306, Hengsrudveien.*
- k) *Nødvendig vedlikehold, reparasjon av skader på vei og vegoppbygging av fv. 306, Hengsrudveien.*

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende stier og traktorveier, er bruk av sykkel, hest og ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- c) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av naturreservatet til aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt.
- c) Oppsetting av gjerder for beiting.
- d) Utsetting av saltsteiner.
- e) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.

- f) Hogst av etablerte plantefelt.
- g) Merking av eksisterende stier og veier.
- h) Nødvendig beskjæring eller hogst av trær eller annen vegetasjon som skygger for innmark, eller hindrer maskinbruk for jordbruksdrift.
- i) Nødvendig motorisert ferdsel i forbindelse med tiltak nevnt i § 4 g og f, § 7 c, d, e, f, og h.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den naturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av naturreservatet.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Vedlegg: Vernekart

Kart over Verpelva naturreservat ligger som eget vedlegg.